

especially physical health. The purpose of all "health saving technologies" is to teach students how to use their knowledge in everyday life and educate them the necessary skills, abilities and knowledge of healthy living. Therefore, we can note that "health saving technology" improves the quality of teaching process and its modification, tolerance and flexibility in different organizational forms and activities of students.

Keywords: health, human health, health saving technology.

Подано до редакції 07.08.13

УДК: 378.1+37.01+371

К. О. Ткаченко

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ МОВЛЕННЯ В УЧНІВ

У статті розглядається роль новітніх технологій у початковій школі та їх використання в навчальному процесі при підготовці вчителів початкових класів до формування комунікативних якостей мовлення в учнів.

Ключові слова: новітні технології, педагогічна інноватика, педагогічні технології, інноваційна діяльність, професійна діяльність, комунікативна компетентність.

Постановка проблеми. Для сучасної освіти характерним є виникнення суперечностей і кризових ситуацій, що пов'язано з невідповідністю темпів і характеру соціальних і педагогічних процесів у країні. Прискорення науково-технічного прогресу, інформаційна революція в сучасному динамічному світі вимагає нових підходів до навчання й виховання молодого покоління [5, с. 19].

Зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Учитель початкових класів стоїть біля витоків розвитку особистості дитини, його професійна діяльність має багато вимірів і напрямів, відрізняється багатоаспектністю і складністю. Саме тому вирішення ним означених проблем в умовах щоденної професійної діяльності набуває особливого значення [7, с. 64].

Традиційні педагогічні підходи до організації навчально-виховного процесу все частіше не задовольняють потреб школярів в ефективному, інтенсивному пізнанні навколишнього світу, у формуванні в результаті такого пізнання цілісної наукової картини світу. Існуюча сьогодні система навчання й виховання не завжди здатна створити відповідні умови для всебічного розвитку особистості учня. Потрібні нові підходи, що сприятимуть швидкому та ефективному засвоєнню наукових знань молодшими школярами. Запровадження технологій навчання й виховання, що ґрунтуються на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних теоріях, здатне допомогти у вирішенні окреслених питань [5, с. 19].

Існує думка, що найближчим часом провідне місце у світовому розвитку займуть ті держави, які зможуть ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології. Але без удосконалення освіти відповідно до сучасних стандартів, які б широ-

ко використовувала ці технології, Україна не матиме майбутнього [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій із проблеми. Аналіз наукових досліджень свідчить, що проблеми педагогічної інноватики (О. Арламов, М. Бургін, В. Журавльов, А. Ніколс, Н. Юсуфбекова та ін.) співвідносяться з поняттям нового у педагогіці, тобто з такими характеристиками, як позитивне, корисне, прогресивне, сучасне, передове.

Багато науковців дотримуються думки, що нове у педагогіці - це не лише ідеї, підходи, методи, технології, які у таких поєднаннях ще не висувались або ще не використовувались, а й той комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які несуть у собі прогресивне начало, що дає змогу в ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти [6].

Виділення невирішених частин із теми дослідження. З вищезазначеного випливає що, без відповідної професійної підготовки вчителя не можливе відповідне формування всіх необхідних знань, умінь та навичок самих учнів. Отже, студенти під час навчання у ВНЗ повинні опанувати сучасні технології, методи активного навчання, які вони будуть використовувати на майбутньому робочому місці для забезпечення підготовки творчого, комунікативно спроможного, активного громадянина нашої країни.

Мета статті - розглянути роль новітніх технологій у початковій школі та їх використання в навчальному процесі при підготовці вчителів початкових класів до формування комунікативних якостей мовлення в учнів.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні в практику початкової школи впроваджується багато інноваційних технологій, серед яких виділяють такі групи: технології особистісно-орієнтованого навчання

й виховання; традиційні педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів; педагогічні технології на основі підвищення ефективності управління та організації навчального процесу; педагогічні технології на основі дидактичного вдосконалення та реконструювання матеріалу; окремі предметні педагогічні технології; альтернативні педагогічні технології; педагогічні технології розвивального навчання та педагогічні технології авторських шкіл [5, с. 21].

В теорії та практиці навчання зроблені спроби усунення суперечності шляхом сполучення індивідуальних і колективних форм навчальної діяльності шляхом застосування безпосереднього спілкування між учнями на уроці. При цьому процес інтеріоризації та екстеріоризації у дітей відбувається швидше

Якість, результати навчально-виховного процесу школи залежать передусім від педагога, його теоретичної підготовки, педагогічної та методичної майстерності. Педагогічна діяльність учителя відбувається в умовах, коли поряд з позитивними тенденціями в розвитку сучасного суспільства спостерігаються і певні негативні тенденції, які впливають на характер суб'єкт-суб'єктної педагогічної взаємодії між вчителем і учнем, учителем і батьками, батьками і дітьми: деформації в моральних цінностях, негативний вплив деяких засобів масової інформації, зниження ролі книги на перевагу технічних і комп'ютерних засобів, недостатня увага батьків до виховання дітей унаслідок економічних проблем сім'ї, диференціація сімей за рівнем достатку та соціальним статусом, матеріальна незабезпеченість учителів [1, с.146].

Використання інноваційних технологій навчання вимагає такої організації педагогічного процесу, де головним стає не формальне засвоєння знань, умінь і навичок, а пошук варіантів розв'язання проблем, аналіз альтернатив. Розв'язання цих проблем потребує впровадження оптимальних засобів та активних методів навчання в процес підготовки майбутніх фахівців, що дозволяє підвищити активність і творчість усіх учасників процесу навчання, найбільш повно реалізувати власні потенційні можливості; розвиває здібності спілкування з іншими людьми у різних ситуаціях [2, с. 149].

Проте, не слід забувати, про те що, все ж таки для дитини енергія живого слова має більшу вагу та вплив. Тому при використанні новітніх технологій необхідно знайти оптимальний баланс між живим спілкуванням учителя з учнем та навчання за допомогою інноваційних технологій.

Настановчими у цьому плані можуть стати думки провідного вченого-методиста Є. Пасічника, який стверджував, що наочність у навчанні може забезпечити успіх лише тоді, коли вона диктується логікою навчального процесу, коли наочні образи на уроках розумно поєднуються зі словом учителя [4].

В інноваційній діяльності педагогів вищих навчальних закладів надано перевагу особистісно орієнтованій технології; технології критичного мислення як основам розвитку особистості; блочно-модульним, модульно-рейтинговим, кредитно-модульним технологіям, які сприяють розвитку творчих здібностей та вмінь майбутнього фахівця. В управлінській діяльності відпрацьовують такі інноваційні технології: інформаційні технології з використанням комп'ютерів; нетрадиційні технології управління педагогічним колективом; особистісно орієнтовні технології управління науково-методичною діяльністю викладачів; моніторинги в управлінській діяльності [2, с. 149].

Ми погоджуємося з думкою Т. Зорочкиної, яка в свою чергу зазначає що, у сучасних умовах інноваційна діяльність педагога має відповідати основним принципам: принцип інтеграції освіти, який передбачає посилену увагу до особистості кожної дитини як вищої соціальної цінності суспільства, орієнтації на формування громадянина з високими інтелектуальними, моральними, фізичними якостями; принцип диференціації та індивідуалізації освіти, що налаштовує на забезпечення умов для повноцінного вияву і розвитку здібностей кожного вихованця; принцип демократизації освіти, дотримання якого зобов'язує до створення передумов для розвитку активності, ініціативи, творчості учнів і вчителів, зацікавленості їх взаємодії, широкої участі громадськості в управлінні освітою. Реалізація цих принципів вимагає переходу від нормативної до інноваційної, творчої діяльності, що передбачає зміну характеру освітньої системи, змісту, методів, форм, технологій навчання й виховання. Метою освіти за таких умов є вільний розвиток індивідуальних здібностей [1].

Отже, під час діяльності педагога слід урахувати проблеми, розгляд яких можливий у результаті вирішення таких наукових завдань: визначення раціональних шляхів і засобів, спрямованих на підвищення якості та ефективності навчання; вибір змісту навчального предмету та дидактична переробка тих наукових знань, які обираються для вивчення [2, с. 150].

Висновки з дослідження. З вищезазначеного можемо зробити такі висновки: перед ВНЗ України стоїть важливе завдання створити таку систему професійної підготовки майбутніх учителів, щоб під час навчання у вищому навчальному закладі у студентів формувалися вміння, скеровані на активізацію навчально-виховного процесу в початковій школі, щоб майбутній учитель був спроможний окреслений зміст втілити в навчально-виховному процесі із урахуванням здібностей та інтересів учнів, а також – розвивати їх творчі здібності, реалізовувати особистісно орієнтований підхід. Вище окреслені завдання вимагають підготовки педагога висококваліфікованого,

комунікативно спроможного, позитивно налаштованого на діяльність, педагога творчого, люблячого дітей, який володіє сучасними інноваційними технологіями. На сьогоднішній день, підготовка майбутнього вчителя початкових класів не можлива без переосмислення технології навчання студентів вищих навчальних закладів. Перед ВНЗ постала проблема підготовки студентів до використання сучасних технологій, які б допомогли майбутньому вчителю у

формуванні комунікативних навичок мовлення у дітей та розвитку їх творчих здібностей і умінь.

Базовим компонентом підготовки такого вчителя є оволодіння студентами інноваційними технологіями у ВНЗ, що дозволить у майбутньому моделювати й проводити уроки на основі застосування різних технологій (інтерактивного, диференційованого, інформаційного навчання).

ЛІТЕРАТУРА

1. Зорочкіна Т. С. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими учнями початкової школи: дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Зорочкіна Тетяна Сергіївна. - Черкаси., - 2011. - 379 с.

2. Ковальчук З.Я. Психолого-технологічні особливості процесу оптимізації навчання / З. Я. Ковальчук // Педагогічний дискурс. - 2012. - Випуск 13. - С.148-152

3. Кремень В. Г. Інформаційно-телекомунікаційні технології в освіті й формування інформаційного суспільства / В. Г. Кремень. - Збірник наукових праць. - Львів: ЛДУ БЖД, 2006. - С. 3-6

4. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах / Є. А. Пасічник-К., 2000. - 238 с.

5. Примакова В.В. Інноваційні технології навчання в сучасній початковій школі / В.В. Примакова // Таврійський вісник освіти. Наука – школі. - 2011. - №4 (36). - С.19-24.

6. Стригал Н. Використання інновацій у навчальному процесі в початкових класах / Н. Стригал // Наукові конференції [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://conferences.neasmo.org.ua/node/545>.

7. Шевелєва Т. Інноваційні технології в педагогічному досвіді науково-методичної діяльності вчителів / Т. Шевелєва // Вища школа. Гуманізація навчально-виховного процесу. Слов'янськ. - 2010. - Випуск ЛІІ. Частина І. - С. 63-68.

REFERENCES

1. Zorochkina, T.S. (2011). Pedagogichni umovy pidhotovky maibutnix uchyteliv do roboty z obdarovanymy uchniamy pochatkovoї shkoly [Pedagogical conditions of preparation of teachers to work with gifted students of elementary school]. *Candidate's thesis*. Cherkasy [in Ukrainian].

2. Kovalchuk, Z.Ya. (2012). Psykholoho-tekhnologichni osoblyvosti protsesu optymizatsii navchannia [Psychological and technological features of the study optimization process]. *Pedagogichniy dyskurs – Pedagogical discourse*, 13, 148-152 [in Ukrainian].

3. Kremen, V.H. (2006). *Informatsiino-telekomunikatsiini tekhnologii v osviti y formuvannia informatsiinoho suspilstva* [Information and telecommunication technologies in education and the Information Society]. Lviv: LDU BZhD [in Ukrainian].

4. Pasichnyk, Ye.A. (2000). *Metodyka vykladannia ukrainskoi literatury v serednikh navchalnykh zakladakh*

[Methods of teaching Ukrainian literature in secondary schools]. Kyiv [in Ukrainian].

5. Primakova V.V. (2011). *Innovatsiini tekhnologii navchannia v suchasniy pochatkoviy shkoli* [Innovative education technologies in the modern elementary school] [in Ukrainian].

6. Strykal, N. Vykorystannia innovatsii u navchalnomu protsesi v pochatkovykh klasakh [The use of innovative technologies in educational process in primary school]. (n.d.). *conferences.neasmo.org.ua*. Retrieved from <http://conferences.neasmo.org.ua/node/545> [in Ukrainian].

7. Shevelieva, T. (2010). *Innovatsiini tekhnologii v pedagogichnomu dosvidi naukovo-metodychnoi diialnosti vchyteliv* [Innovative technologies in teaching experience of scientific and methodological teachers activities]. Sloviansk [in Ukrainian].

Е. А. Ткаченко

НОВЕЙШИЕ ТЕХНОЛОГИИ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ ПРИ ПОДГОТОВКЕ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ К ФОРМИРОВАНИЮ КОММУНИКАТИВНЫХ КАЧЕСТВ РЕЧИ У УЧАЩИХСЯ

В статье рассматривается роль новейших технологий в начальной школе и их использование в учебном процессе при подготовке учителей начальных классов к формированию коммуникативных качеств речи у учащихся.

Ключевые слова: новейшие технологии, педагогическая инновации, педагогические технологии, инновационная деятельность, профессиональная деятельность, коммуникативная компетентность.

K. O. Tkachenko

ADVANCED TECHNOLOGY IN EDUCATIONAL PROCESS WHEN TRAINING PRIMARY SCHOOL TEACHERS FOR FORMING STUDENTS' COMMUNICATIVE QUALITIES

The article deals with the role of new technologies in primary schools and their use in the educational process in the preparation of primary school teachers in the formation of speech communication skills in students. For typical modern education there is the emergence of conflict and crisis, due to the mismatch of the pace and nature of social and educational processes in the country. The acceleration of technological progress, the information revolution in today's dynamic world requires new approaches to training and education of the younger generation. A primary school teacher stands at the forefront of the development of the child, his work has many dimensions and directions of different multi-dimensional and complex activities. Therefore, solving the aforementioned problems in teacher's daily professional work environment is of particular importance. As to universities in Ukraine it is an important task to create a system of training future teachers that while studying in high school students' skills were formed, aimed at enhancing the educational process in primary school to the future teacher would be able to translate the content outlined in the educational process taking into account the abilities and interests of students as well - to develop their creative abilities to implement learner centered approach. The above outlined tasks require the preparation of highly qualified teachers, communicative and capable, positive attitude to the activities of the creative teacher who loves children, who owns a number of innovative technologies. To date, the preparation of future elementary school teacher is not possible without rethinking technology in training university students. Before the university there is the problem of training students using modern technologies that would help future teachers in forming speech communication skills of children and develop their creative abilities and skills.

Keywords: new technologies, pedagogical innovation, educational technology, innovation activities, professional activities, communicative competence.

Подано до редакції 16.08.13
